

Úvod

Poznámka (Historie)

MP zavedl Maurice Fréchet na podnět Felixe Hausdorffa.

Poznámka

Dále se opakovali metrické prostory.

Definice 0.1 (Baireův prostor)

$\mathbb{N}^{\mathbb{N}}$, $d(\{x_n\}, \{y_n\}) = \frac{1}{k}$, kde k je první index, že $x_k \neq y_k$.

Poznámka

V Baireově prostoru platí $d(x, y) \leq \max(d(x, z), d(z, y))$. Metriky s touto vlastností se nazývají ultrametricky (dříve archimédovské metriky).

Definice 0.2 (Peadická metrika)

(Q, d_p) , kde p je prvočíslo:

$$d_p(a, b) = p^{-n}, \frac{a}{b} = p^n \cdot c.$$

Definice 0.3 (Stejněměrně ekvivalentní)

Metriky jsou stejněměrně ekvivalentní, jestliže identická zobrazení $((X, d) \mapsto (X, e)$ a opačně) jsou stejněměrně spojitá.

Definice 0.4 (Hölderovské zobrazení)

Nechť $\alpha \geq 0$. Říkáme, že zobrazení $f : (X, d) \rightarrow (Y, e)$ je hölderovské stupně α (nebo α -hölderovské), jestliže existuje $k \in \mathbb{R}$ tak, že pro všechna $x, y \in X$ platí

$$e(f(x), f(y)) \leq k \cdot d^\alpha(x, y)$$

Hölderovské zobrazení stupně 1 se nazývá lipschitzovské. Lipschitzovské zobrazení s konstantou $k < 1$ se nazývá kontrakce.

Tvrzení 0.1

Je-li $f : (X, d) \rightarrow (Y, e)$ α -hölderovské pro $\alpha > 0$, pak je f stejněměrně spojitá.

┌ Důkaz

Máme

$$e(f(x), f(y)) \leq K d^\alpha(x, y).$$

Chceme

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 : (d(x, y) < \delta \implies e(f(x), f(y)) < \varepsilon).$$

Zvolíme $\delta = \sqrt[\alpha]{\frac{\varepsilon}{K}}$.

└ □

Tvrzení 0.2

Složení f α -hölderovské a g β -hölderovské je $\alpha \cdot \beta$ -hölderovská funkce.

┌ Důkaz

$$\varrho(g(f(x)), g(f(y))) \leq K e^\beta(f(x), f(y)) \leq K (L d^\alpha(x, y))^\beta = K \cdot L^\beta d^{\alpha \cdot \beta}(x, y).$$

└ □

Důsledek

Složení lipschitzovských zobrazení je lipschitzovské. Z důkazu pak i složení kontrakcí je kontrakce.

Definice 0.5 (Pseudonorma funkce)

Nechť $f : (X, d) \rightarrow (Y, e)$. Označíme

$$|f|_\alpha = \inf \{K, e(f(x), f(y)) \leq K d^\alpha(x, y)\} = \sup \left\{ \frac{e(f(x), f(y))}{d^\alpha(x, y)} \mid x \neq y \right\}$$

Věta 0.3

Nechť (X, d) je omezený prostor a $0 \leq \beta \leq \alpha$. Pak každé α -hölderovské zobrazení na (X, d) je β -hölderovské.

┌ Důkaz

$$e(x, y) \leq K d^\alpha(f(x), f(y)) = K d^\beta(x, y) \cdot d^{\alpha-\beta}(x, y) \leq K \cdot (\text{diam } f(X))^{\alpha-\beta} d^\beta(x, y).$$

└ □

Tvrzení 0.4

$f : J \rightarrow \mathbb{R}$, J interval v \mathbb{R} , $J = (a, b)$, $a \neq -\infty$. Potom

$$f \text{ je stejnoměrně spojitá} \implies \exists F : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}, \text{ stejnoměrně spojitá, } F|_{(a,b)} = f.$$

┌
Důkaz

Dokázáno na přednášce (jednoduché). □

Věta 0.5

1. Je-li f α -hölderovská pro $\alpha > 1$ je konstantní.
2. Má-li f derivaci, pak je f lipschitzovská právě když je její derivace omezená.
3. Lipschitzovská funkce je absolutně spojitá.

┌
Důkaz

„1.“ $|f(x) - f(y)| \leq K|x - y|^\alpha \implies \left| \frac{f(x) - f(y)}{x - y} \right| \leq K|x - y|^{\alpha-1} \implies f'(x) = 0 \implies f = \text{konst.}$

„2.“ $\implies “\exists f' \text{ na } J \wedge |f(x) - f(y)| \leq K|x - y| \implies \left| \frac{f(x) - f(y)}{x - y} \right| \leq K.$

„2.“ $\iff “|f'(x)| \leq K \forall x \in J \implies |f(x) - f(y)| = |f'(c)| \cdot |x - y| \leq K(x - y).$

„3.“ f abs. spoj. : $\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 : (\forall a \leq a_1 < b_1 \leq a_2 < b_2 \leq \dots \leq a_n < b_n \leq b : \sum_{i=1}^n (b_i - a_i) < \delta \implies \sum_{i=1}^n (f(b_i) - f(a_i)) < \varepsilon.$

f je lips. $\implies |f(x) - f(y)| \leq K|x - y| \implies \sum_{i=1}^n |f(a_i) - f(b_i)| \leq \sum_{i=1}^n K(b_i - a_i) = K \sum_{i=1}^n (b_i - a_i) < K\delta < \varepsilon.$

Definice 0.6 (Lipschitzovsky ekvivalentní metriky)

Metriky d, e na X se nazývají lipschitzovsky ekvivalentní, jestliže obě identická zobrazení jsou lipschitzovské.

Poznámka

To je ekvivalentní

$$\exists K, L > 0 \forall x, y \in X : Kd(x, y) < e(x, y) < Ld(x, y).$$

Věta 0.6

Bud' $p > 0$. Funkce x^p na $J \subseteq [0, +\infty)$ je lipschitzovská, právě když buď $0 < a < b < +\infty$ nebo $a = 0$ a $p \geq 1$ nebo $b = +\infty$ a $p \leq 1$.

Věta 0.7

Nechť $\alpha \in (0, 1]$. Pak x^α je α -hölderovská na $[0, +\infty)$.

┌
Důkaz

$$|x^\alpha - y^\alpha| \leq K|x - y|^\alpha, \quad y_0 \geq 0, x \geq y_0, g(x) = (x - y_0)^\alpha - (x^\alpha - y_0^\alpha) \text{ na } [y_0, +\infty), g(y_0) = 0, \\ g'(x) = \alpha(x - y_0)^{\alpha-1} - \alpha x^{\alpha-1} = \alpha((x - y_0)^{\alpha-1} - x^{\alpha-1}) \geq 0 \implies \forall x \geq y_0 : x^\alpha - y^\alpha \leq (x - y)^\alpha.$$

└

□

Věta 0.8

$$|x^\alpha|_\alpha = \frac{b^\alpha - a^\alpha}{(b - a)^\alpha}, \quad \alpha \in [0, 1].$$

┌
Důkaz

$$\alpha = 0 \implies |x^\alpha|_\alpha = 0. \quad a = 0 \xrightarrow{?} |x^\alpha|_\alpha = 1. \quad b = +\infty \xrightarrow{?} |x^\alpha|_\alpha = 1.$$

└

□